

ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH ĐIỆN BIÊN

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BẢN TRÌNH KÌ

11/02

TÀI LIỆU

GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG

Tỉnh Điện Biên

Lớp **4**

Chỉ đạo nội dung

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TỈNH ĐIỆN BIÊN

Ban Biên soạn

CÙ HUY HOÀN (Tổng Chủ biên)

ĐÀO THÁI LAI - LÊ XUÂN QUANG (Đồng Chủ biên)

TIÊU THỊ HẰNG - PHAN BÁ HIỂN - ĐỖ THỊ NHƯ HOA

NGUYỄN THỊ THUYẾT - NGUYỄN THANH XUÂN

TÀI LIỆU GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG TỈNH ĐIỆN BIÊN – LỚP 4

TM. HỘI ĐỒNG THẨM ĐỊNH

PHÓ CHỦ TỊCH

Đỗ Văn Mười

ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH ĐIỆN BIÊN
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BAN BIÊN SOẠN

Đào Thái Lai

Bùi Huy Hoàn

Lê Xuân Quang
Bu Phan Bá Hiên

Tài liệu

Giáo dục địa phương

Tỉnh Điện Biên

Lớp

4

Trần Thị Hằng
Nguyễn Thị Thuý

Đỗ Thị Như Hoa
Nguyễn Thanh Xuân

Trần Tài Toàn

Lời nói đầu

Các em học sinh thân mến!

Không gian lịch sử văn hoá tại quê hương Điện Biên sẽ được trải rộng trước mắt các em thông qua nội dung cuốn **Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Điện Biên – Lớp 4**. Chúng mình sẽ cùng kể về lễ hội và các nghề, làng nghề truyền thống; tìm hiểu về các đặc điểm tự nhiên – kinh tế, về các tổ chức thôn/bản cũng như lịch sử văn hoá truyền thống ở địa phương mình. Thầy cô và bạn học luôn đồng hành cùng các em khi chúng ta tham gia các hoạt động thực tế như tới thăm các di tích lịch sử – văn hoá hay danh lam thắng cảnh của quê hương mình.

Chúc các em một năm học mới với nhiều niềm vui cùng những trải nghiệm thú vị tại quê hương Điện Biên yêu quý!

Các tác giả

Kí hiệu và hướng dẫn sử dụng tài liệu

Mở đầu

Các hoạt động đặt ra, gợi mở vấn đề, thu hút sự chú ý và tập trung của học sinh vào chủ đề bài học.

Khám phá – Trải nghiệm

Các hoạt động giúp học sinh tìm hiểu chủ đề bằng những cách thức khác nhau (khảo sát, phỏng vấn, thảo luận, quan sát,...).

Thực hành – Vận dụng

Củng cố những kiến thức đã được học thông qua xử lý tình huống với hoàn cảnh, đối tượng cụ thể, căn cứ theo ngữ liệu thực tế của địa phương.

Mục lục

<i>Chủ đề</i>	<i>Trang</i>
1. Thiên nhiên và con người địa phương	4
2. Lịch sử và văn hoá truyền thống tỉnh Điện Biên	14
3. Cuộc sống lao động và sản xuất trên quê hương Điện Biên	22
4. Nghề truyền thống ở Điện Biên	26
5. Tìm hiểu về tổ chức thôn/bản/ tổ dân phố quê em	30
6. Ứng phó với thiên tai, biến đổi thời tiết trên quê hương Điện Biên	34

Quan sát hình ảnh và nêu hiểu biết của em về tượng đài.

Hình 1. Tượng đài Chiến thắng Điện Biên Phủ

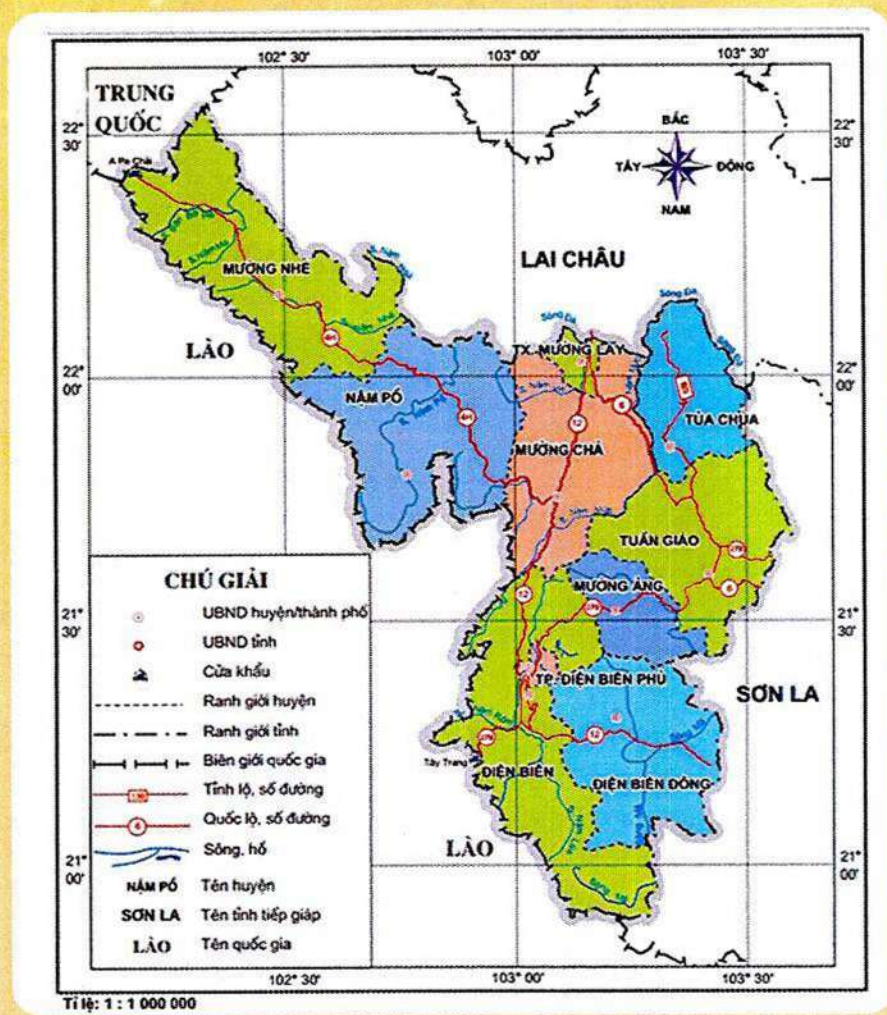
Nhắc đến Điện Biên là nhắc đến chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ năm 1954 “lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu”. Bên cạnh đó, thiên nhiên và con người tỉnh Điện Biên có rất nhiều nét hấp dẫn và thú vị. Ở bài học này, chúng ta sẽ cùng tìm hiểu về con người và thiên nhiên vùng đất này nhé!

1. Xác định vị trí địa lí tỉnh Điện Biên

Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và thực hiện yêu cầu:

- ☀ Xác định tên 2 tỉnh của nước ta tiếp giáp tỉnh Điện Biên.
- ☀ Xác định tên 2 quốc gia tiếp giáp tỉnh Điện Biên.

Hình 3. Bản đồ hành chính tỉnh Điện Biên

Điện Biên là một tỉnh biên giới miền núi nằm ở phía tây bắc của Việt Nam, thuộc vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ, phía bắc giáp tỉnh Lai Châu, phía đông giáp tỉnh Sơn La. Điện Biên là tỉnh duy nhất có chung đường biên giới với hai quốc gia là Trung Quốc và Lào.

Điện Biên là tên Hán Việt, có nghĩa là miền biên cương vững chãi. Tỉnh Điện Biên có vị trí đặc biệt quan trọng về an ninh quốc phòng, là phen dậu, thành lũy phía tây của lãnh thổ Việt Nam. Tỉnh Điện Biên nằm cách thủ đô Hà Nội gần 500 km. Các cửa khẩu trên địa bàn tỉnh cho phép giao lưu và thông thương tới các tỉnh ở phía bắc của Lào và phía tây nam

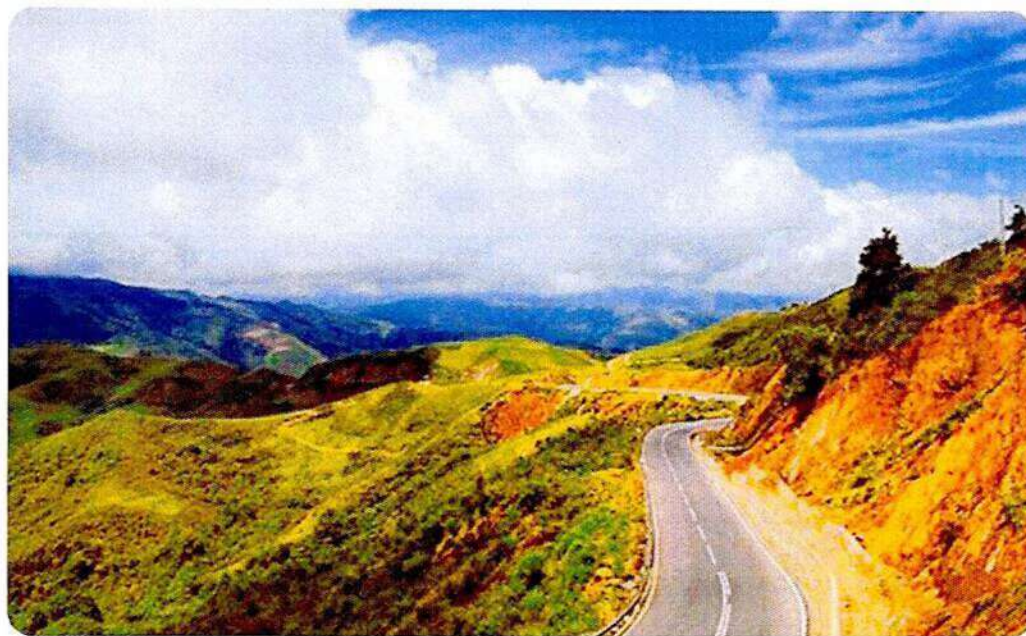
của Trung Quốc. Điện Biên có cảng hàng không là cầu nối giao thương thuận lợi cho phát triển kinh tế – xã hội, đảm bảo quốc phòng – an ninh của tỉnh.

2. Tìm hiểu đặc điểm tự nhiên chính của tỉnh Điện Biên

Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và thực hiện yêu cầu:

- ✿ Mô tả một số nét chính về tự nhiên của tỉnh Điện Biên.
- ✿ Nêu một số thuận lợi và khó khăn của tự nhiên đối với đời sống và sản xuất ở tỉnh Điện Biên.

Tỉnh Điện Biên có địa hình phức tạp, bị chia cắt bởi nhiều sông, suối, núi cao; hơn một nửa diện tích có độ cao trên 1000 m so với mực nước biển, phần lớn diện tích có độ dốc từ 25° trở lên. Xen kẽ giữa các dãy núi là các thung lũng, cao nguyên và đồng bằng nhỏ. Pu Huổi Long (cao trên 2 000 m so với mực nước biển), huyện Mường Chà là đỉnh núi cao nhất của tỉnh. Cánh đồng Mường Thanh là cánh đồng lúa lớn nhất vùng Tây Bắc.

Hình 4. Địa hình Điện Biên có nhiều núi cao

“Nhất Thanh, nhì Lò, tam Than, tứ Tắc” là câu nói truyền miệng của người dân Tây Bắc, có ý xếp hạng thứ tự các cánh đồng ở khu vực này. So với các cánh đồng: Mường Lò ở Yên Bái, Mường Than ở Lai Châu và Mường Tắc ở Sơn La, cánh đồng Mường Thanh của Điện Biên có diện tích lớn nhất: chiều rộng trung bình 6 km, chiều dài trên 20 km và nằm ở độ cao trên 400 m so với mực nước biển.

Hình 5. Thung lũng – Cánh đồng Mường Thanh

Tỉnh Điện Biên có 3 nhóm đất chính, trong đó nhóm đất feralit đỏ vàng chiếm diện tích lớn nhất, đứng thứ hai là nhóm đất feralit mùn vàng đỏ trên núi và nhóm đất phù sa chiếm diện tích rất nhỏ.

Khí hậu của tỉnh Điện Biên có sự phân hoá theo độ cao địa hình và theo mùa, mùa đông khá lạnh và ít mưa; mùa hạ nóng, mưa nhiều. Tỉnh Điện Biên ít chịu ảnh hưởng của bão nhưng thường xuất hiện mưa đá, lũ quét, sương giá, sương muối,...

Tỉnh Điện Biên có nhiều sông, hồ. Các con sông thường có độ dốc lớn, nhiều thác ghềnh. Là tỉnh miền núi, Điện Biên có hệ động, thực vật đa dạng. Nhiều loại động, thực vật quý hiếm như: hổ mu, thông tre, gấu, một số loài linh trưởng,... Đáng chú ý là khu bảo tồn thiên nhiên Mường Nhé, vừa có ý nghĩa bảo tồn sinh vật vừa có giá trị du lịch.

Khu bảo tồn thiên nhiên Mường Nhé có tổng diện tích trên 46 730,51 ha, gồm 5 xã biên giới huyện Mường Nhé và gần 118 000 ha đất rừng tự nhiên với độ che phủ 43 % – cao nhất tỉnh Điện Biên, trong đó có nhiều cánh rừng nguyên sinh như: rừng thường xanh trên đất thấp, rừng thường xanh núi thấp, rừng thường xanh trên núi cao và rừng tre nứa,... đang được bảo tồn nguyên vẹn. Nơi đây còn là nơi cư trú của nhiều loài động vật quý hiếm.

Hình 6. Chim mỏ rộng xanh – sinh vật quý hiếm trong khu bảo tồn thiên nhiên Mường Nhé

3. Tìm hiểu đặc điểm chính về dân cư và kinh tế tỉnh Điện Biên

Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và thực hiện yêu cầu:

- Nêu đặc điểm chính về dân cư tỉnh Điện Biên.
- Nêu đặc điểm nổi bật về hoạt động kinh tế của tỉnh Điện Biên.

Điện Biên nằm trong nhóm có quy mô dân số nhỏ so với các tỉnh, thành phố khác trên cả nước. Năm 2022, số dân trung bình của tỉnh đạt gần 640 000 người/km². Phần lớn dân cư Điện Biên sống ở vùng nông thôn, tỉ lệ dân cư sống ở thành thị còn thấp.

*Hình 7. Cộng đồng các dân tộc tỉnh Điện Biên tham gia
Ngày hội Văn hoá, Thể thao và Du lịch các dân tộc
vùng Tây Bắc lần thứ 14 năm 2019*

Trên địa bàn tỉnh có 19 dân tộc cùng chung sống. Trong đó, dân tộc Mông, dân tộc Thái và dân tộc Kinh có số lượng đông nhất, còn lại là các dân tộc thiểu số khác như: Khơ Mú, Dao, Kháng, Lào, Hà Nhì,... Mỗi dân tộc có những nét riêng về ngôn ngữ, phong tục tập quán, văn hoá,... tạo thành bức tranh đa sắc màu cho nền văn hoá Điện Biên.

Điện Biên là tỉnh đang trên đà phát triển, tổng sản phẩm trên địa bàn (GRDP) bình quân đầu người thuộc nhóm thấp so với cả nước nói chung, khu vực Trung du và miền núi Bắc Bộ nói riêng. Tuy nhiên, cơ cấu kinh tế của tỉnh Điện Biên trong những năm gần đây có sự chuyển mình theo xu hướng tích cực: giảm dần tỉ trọng khu vực nông – lâm – thuỷ sản, tăng tỉ trọng khu vực công nghiệp và xây dựng, khu vực dịch vụ chiếm tỉ trọng cao.

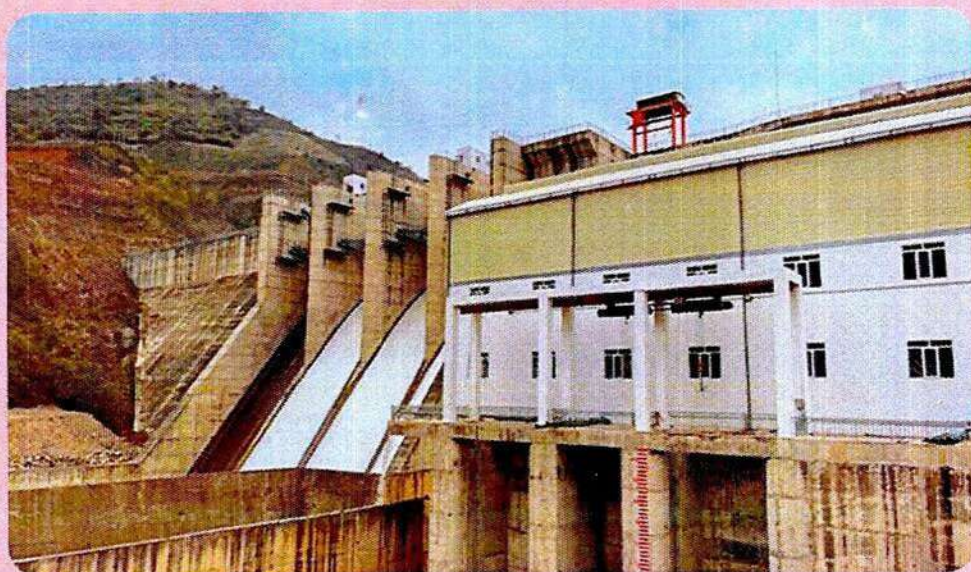
Theo báo cáo 6 tháng đầu năm 2022 của UBND tỉnh Điện Biên, tỉ trọng khu vực nông – lâm – thủy sản chiếm 18,7 %; khu vực công nghiệp và xây dựng chiếm 18,9 %; khu vực dịch vụ chiếm 58,1 %; thuế sản phẩm trừ trợ cấp sản phẩm chiếm 4,3 %.

Trong hoạt động nông nghiệp, tỉnh Điện Biên đang trong quá trình tái cơ cấu hoạt động ngành gắn với quá trình xây dựng nông thôn mới. Một số sản phẩm chủ lực của tỉnh là: lúa gạo, ngô (cây lương thực); cà phê, cao su, chè, mắc ca (cây công nghiệp); chăn nuôi gia súc; nuôi trồng thủy sản;...

Hình 8. Cây mắc ca – một trong những cây trồng chiến lược của tỉnh Điện Biên

Công nghiệp của tỉnh Điện Biên phát triển 4 nhóm ngành chính gồm: công nghiệp khai thác mỏ; công nghiệp chế biến; công nghiệp sản xuất và phân phối điện, nước; công nghiệp quản lí và xử lí rác thải. Nổi bật nhất là các dự án thủy điện đã và đang được tiến hành nhằm phục vụ cho nhu cầu phát triển kinh tế, xã hội của tỉnh và góp phần hoà vào lưới điện quốc gia.

Hình 9. Nhà máy thủy điện Sông Mã 3 (huyện Điện Biên Đông)

Các hoạt động thương mại và dịch vụ của tỉnh Điện Biên có nhiều khởi sắc. Là vùng đất đa dạng bản sắc văn hóa dân tộc, có nhiều di tích lịch sử, nhiều cảnh đẹp hoang sơ, Điện Biên đang dần trở thành điểm đến lí tưởng cho khách du lịch trong và ngoài nước. Tương lai không xa, khi dự án tuyến đường cao tốc Hà Nội – Hòa Bình – Sơn La – Điện Biên, tuyến đường cao tốc Hà Nội – Lào Cai – Sa Pa và dự án cải tạo, nâng cấp cảng hàng không Điện Biên được triển khai xây dựng hoàn thành, tỉnh sẽ có điều kiện thuận lợi để phát huy tiềm năng, đột phá trong phát triển kinh tế, xã hội.

Trong quá trình khai thác, sử dụng tài nguyên, phát triển kinh tế – xã hội ở Điện Biên cần lưu ý các vấn đề về môi trường như: tình trạng ô nhiễm môi trường, suy thoái đất, nạn chặt phá rừng,... gây ảnh hưởng tới sức khỏe, đời sống người dân và môi trường tự nhiên.

Câu 1: Chọn phương án trả lời đúng nhất.

1. Tỉnh Điện Biên thuộc vùng

a. Trung du và miền núi Bắc Bộ.	b. Bắc Trung Bộ.
c. Đồng bằng sông Hồng.	d. Tây Nguyên.

2. Tỉnh nào dưới đây tiếp giáp với tỉnh Điện Biên?

a. Hà Giang.	b. Sơn La.
c. Yên Bái.	d. Hòa Bình.

3. Cánh đồng có diện tích lớn nhất tỉnh Điện Biên là

a. Mường Lò.	b. Mường Tấc.
c. Mường Than.	d. Mường Thanh.

4. Cây trồng nào dưới đây không phải là cây chủ lực của tỉnh Điện Biên?

a. Chè.	b. Cà phê.
c. Dừa.	d. Mắc ca.

Câu 2: Kể tên một số sản phẩm nổi bật từ các hoạt động sản xuất tại địa phương em và sắp xếp chúng vào lĩnh vực phù hợp:

Nông – lâm – thủy sản:.....

.....

Công nghiệp và xây dựng:.....

.....

Dịch vụ:

.....

(*) Em hãy ghi câu trả lời vào vở.

Giới thiệu về một món ăn ngon ở tỉnh Điện Biên mà em biết.

Hình 1. Xôi nếp nướng

1. Tìm hiểu một số nét văn hoá ở Điện Biên

Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và thực hiện yêu cầu:

- ✿ Nêu một số nét chính về văn hoá của tỉnh Điện Biên.
- ✿ Giới thiệu một món ăn hoặc một lễ hội của tỉnh Điện Biên.

Tỉnh Điện Biên có nhiều di tích lịch sử – văn hoá như: tháp Chiềng Sơ, thành Bản Phủ, khu di tích lịch sử quốc gia Vừ Pa Chay, Sở chỉ huy chiến dịch Điện Biên Phủ, cầu Mường Thanh, tượng đài Chiến thắng Điện Biên Phủ,... Tỉnh Điện Biên cũng có nhiều lễ hội với những nét độc đáo riêng như: lễ hội Pang Phóng, lễ hội Thành Bản Phủ, lễ hội Hạng Khuống, lễ hội Hoa Ban,...

Lễ hội Pang Phoóng (Tạ ơn)

Hình 2. Nghi thức cầu bình an, sức khỏe cho các gia đình trong lễ hội Pang Phoóng

Lễ hội Pang Phoóng là lễ hội của đồng bào dân tộc Kháng, được tổ chức 2 hoặc 3 năm một lần vào khoảng tháng 11, tháng 12 dương lịch và diễn ra trong vòng 2 ngày.

Lễ hội bắt nguồn từ sự tích về chuyện tình dang dở, lãng mạn giữa chàng trai con Tạo bản và nàng Vượn hoá thân thành thiếu phụ, nhằm bày tỏ lòng biết ơn đối với tổ tiên, những người đã có công dựng bản, xây mừng. Lễ hội cũng là dịp để con cháu trong dòng họ gần gũi, chia sẻ những khó khăn, vui buồn, thắt chặt tình đoàn kết anh em ruột thịt.

Lễ hội Pang Phoóng được tổ chức tại nhà trưởng dòng họ, với sự tham gia của các gia đình trong dòng họ. Phần lễ thường tiến hành từ sáng sớm. Lễ vật gồm những con vật hiến tế (như lợn, gà,...) và các loại rau, củ, quả (như khoai lang, đu đủ, khoai sọ, chuối, bí đỏ, bí xanh,...). Sau khi thắp hương xin tổ tiên, trưởng họ mời

thầy cúng vào làm lễ, mời tổ tiên về dự và phù hộ con cháu mạnh khỏe, làm ăn phát đạt. Sau khi hoàn tất các thủ tục trong nhà, thầy cúng và gia chủ tiếp tục làm lễ ngoài trời, xin phép thổ địa được tổ chức lễ Pang Phoóng tại gia đình.

Kết thúc các nghi thức cúng bái tổ tiên và thổ địa, gia chủ mời mọi người vào dự tiệc. Vò rượu được đặt giữa nhà, chủ nhà làm nghi lễ khai tiệc, mời mọi người cùng thưởng thức rượu cần. Bữa cơm diễn ra trong sự ấm cúng, vui vẻ của cả dòng họ. Tại đây, mọi thành viên trong dòng họ cùng nhau tâm sự, chia sẻ để gắn kết yêu thương cũng như giao lưu, trao đổi kinh nghiệm phát triển kinh tế gia đình.

Lễ hội Thành Bản Phủ

Hình 3. Lễ hội Thành Bản Phủ

Lễ hội Thành Bản Phủ được tổ chức ở Thành Bản Phủ, xã Noong Hẹt, huyện Điện Biên trong hai ngày 24, 25 tháng Hai âm lịch hằng năm để tưởng nhớ công lao của thủ lĩnh tướng quân Hoàng Công Chất cùng các tướng như tướng Ngải, tướng Khanh,... trong cuộc chiến giải phóng Mường Then (Mường Thanh) khỏi sự chiếm đóng của giặc Phế. Lễ hội gồm phần lễ và phần hội.

Phần lễ gồm các nghi lễ rước kiệu và dâng hương. Phần hội được tổ chức với nhiều hoạt động văn hoá, nghệ thuật và các trò chơi truyền thống như: hái đào tiên, đánh đáo cá, bắt lợn lấy thưởng, tung còn, thi bắn nỏ, chơi cờ phạ, đẩy gậy, kéo co,...

Lễ hội Hạng Khuống

Hình 4. Lễ hội Hạng Khuống

Lễ hội Hạng Khuống là lễ hội truyền thống của đồng bào dân tộc Thái ở tỉnh Điện Biên. Lễ hội thường được tổ chức sau vụ thu hoạch vào tháng 11 hằng năm. Lễ hội được tổ chức trên khoảng đất trống rộng của bản. Thanh niên nam nữ cùng nhau dựng sàn cao, có hàng rào xung quanh, chỉ có duy nhất một cửa ra vào. Bên sàn, thanh niên nam nữ ca hát đối đáp đến khuya. Lễ hội Hạng Khuống là một cuộc giao lưu vui vẻ để thanh niên nam nữ tìm hiểu người bạn đời của mình.

Ẩm thực

Tỉnh Điện Biên còn nổi tiếng với nhiều đặc sản như: sấu tre, bắp cải cuốn nhót xanh, cá nướng, nộm hoa ban, gà nướng, chẳm chéo, vịt om hoa chuối,...

Hình 5. Sâu tre

Hình 6. Bắp cải cuốn nhót xanh

Hình 7. Chấm chéo

Hình 8. Nộm hoa ban

PA PỈNH TẬP (CÁ NƯỚNG)

Pa pỉnh tập là một cách gọi của địa phương cho món cá nướng. Đây cũng là một món ăn truyền thống của dân tộc Thái tại vùng Tây Bắc.

Nguyên liệu

Cá (rô phi, cá chép,...): 1 con
 Hành tím
 Hạt mắc khén
 Húng
 Thì là
 Sả, ớt
 Bột canh, bột ngọt (mì chính)

Sơ chế

- Cá làm sạch, cắt dọc lưng cá làm đôi, khía hai đường chéo bên ngoài thịt cá.
- Hạt mắc khén rang thơm, giã nhỏ. Ớt băm giã nhuyễn.
- Làm gia vị ướp cá: trộn đều hành tím, rau húng, sả băm, hạt mắc khén, bột canh, bột ngọt (mì chính), ớt.

Thực hiện

- Ướp cá: thoa đều 1/2 hỗn hợp gia vị vào trong bụng cá, 1/2 hỗn hợp gia vị bên ngoài sao cho thấm đều.
- Nướng cá:
 - + Nướng bằng than: Dùng nẹp tre kẹp cá lại và nướng trên bếp than. Khi cá chín, đặt cá lên đĩa và gỡ nẹp tre ra.
 - + Nướng bằng lò nướng: Để lò nướng ở 250°, cho cá vào lò, nướng trong 20 phút hoặc cho đến khi lớp da cá chín vàng.

Cách dùng

Xếp cá nướng ra đĩa, ăn kèm xà lách, rau thơm, chấm với chấm chéo.

2. Kể chuyện nghệ nhân ở tỉnh Điện Biên

Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và thực hiện yêu cầu:

- ☀ Kể tên một số nghệ nhân tiêu biểu ở tỉnh Điện Biên.
- ☀ Kể về một nghệ nhân ở tỉnh Điện Biên. Nêu cảm nghĩ của em về nghệ nhân đó.

Điện Biên là quê hương của người anh hùng nhỏ tuổi, gan dạ Vừ A Dính. Ngoài ra, tỉnh Điện Biên cũng có rất nhiều nghệ nhân tài ba như: nghệ nhân Lương Thị Đại, nghệ nhân Lò Thị Phúc, nghệ nhân Quàng Văn Hom, nghệ nhân Vàng Văn Thúc, nghệ nhân Lương Thị Song,...

NGHỆ NHÂN LƯƠNG THỊ SONG – NGƯỜI GÌN GIỮ CÁC LÀN ĐIỆU DÂN CA THÁI

Nghệ nhân Lương Thị Song quê ở bản Co Củ, xã Thanh Minh, thành phố Điện Biên Phủ. Bà sở hữu giọng hát dân ca Thái truyền cảm, ngọt ngào. Bà kể khi còn nhỏ, bà đã được đắm mình trong các làn điệu dân ca Thái, biết ghi nhớ từng lời và hát theo những điệu khắp của ông bà, cha mẹ. Rồi cứ thế, tình yêu với lời hát trong bà ngày càng lớn dần. Đối với bà, hát dân ca chính là để giữ gìn tiếng mẹ đẻ, tiếng nói của dân tộc mình. Không chỉ dùng tiếng hát và khả năng biểu diễn của mình để đưa dân ca Thái đến nhiều nơi, bà còn tích cực truyền dạy cho thế hệ trẻ để làn điệu dân ca Thái sẽ còn mãi với thời gian.

Hình 9. Nghệ nhân Lương Thị Song truyền dạy cách hát các làn điệu dân ca Thái cho chị em phụ nữ dân tộc Thái

Câu 1: Chia sẻ cách chế biến một món ăn ngon ở tỉnh Điện Biên mà em biết.

Gợi ý:

- Tên món ăn.
- Nguyên liệu chính.
- Cách chế biến.

Câu 2: Giới thiệu về một lễ hội ở tỉnh Điện Biên mà em biết.

Gợi ý:

- Tên lễ hội.
- Địa điểm diễn ra lễ hội.
- Một số hoạt động của lễ hội.
- Cảm nghĩ của em về lễ hội.

(*) Em hãy ghi câu trả lời vào vở.

Quan sát hình ảnh dưới đây và xác định người dân trong bức ảnh đang làm gì, ở đâu.

Hình 1.

1. Tìm hiểu hoạt động sản xuất xung quanh em

Quan sát hình ảnh, đọc thông tin và kể tên các công việc sản xuất thường ngày của người dân xung quanh em.

Nền kinh tế tỉnh Điện Biên đang có những bước chuyển mình tích cực. Các hoạt động sản xuất đều được chú trọng đẩy mạnh, tạo điều kiện để người dân có nhiều công việc và nâng cao thu nhập, cải thiện đời sống.

Hoạt động nông, lâm nghiệp và thủy sản bao gồm đa dạng các công việc sản xuất của người dân như: làm ruộng; chăn nuôi gia súc, gia cầm; chăm sóc và thu hoạch cây công nghiệp; nuôi và đánh bắt thủy sản; trồng rừng; trồng dược liệu; khai thác lâm sản; tuần tra và bảo vệ rừng;...

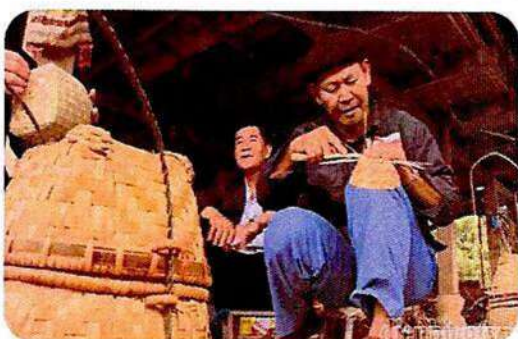

Hình 2. Thu hoạch cà phê

Hình 3. Chăn nuôi gia súc

Trong hoạt động công nghiệp và xây dựng, các công việc cũng rất phong phú và đa dạng như: may mặc; khai thác đá; khai thác quặng mỏ; sản xuất điện; sản xuất vật liệu xây dựng; đan lát; thêu, dệt thổ cẩm; rèn;...

Hình 4. thợ thủ công đan lát

Hình 5. Bán hàng thủ công

Những năm gần đây ở tỉnh Điện Biên, hoạt động dịch vụ có tốc độ tăng trưởng khá cao, xuất hiện nhiều loại hình dịch vụ mới. Người dân có cơ hội tham gia nhiều loại hình kinh doanh, dịch vụ như: bảo hiểm; ngân hàng; lái xe; phục vụ nhà hàng, khách sạn; hướng dẫn viên du lịch; chăm sóc sức khỏe; kinh doanh, buôn bán;...

Dân cư tỉnh Điện Biên có trên 80 % sống ở vùng nông thôn (năm 2022), do vậy, người dân chủ yếu tham gia sản xuất trong hoạt động nông, lâm nghiệp và thủy sản. Ngoài thời gian bận rộn chính vụ, người dân có thể tiếp tục làm thêm nhiều công việc, hoạt động sản xuất khác.

2. Tìm hiểu hoạt động trồng bí xanh ở xã Tà Đình

Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và thực hiện yêu cầu:

- ✿ Giải thích vì sao cây bí xanh là sản phẩm có thể mạnh nhất ở xã Tà Đình.
- ✿ Nêu những thuận lợi và khó khăn khi trồng cây bí xanh của người dân xã Tà Đình.

Cây bí xanh gắn bó với người dân xã Tà Đình, huyện Điện Biên Đông từ lâu nhưng hầu hết là tự trồng, với diện tích nhỏ lẻ, phục vụ nhu cầu gia đình nên năng suất và sản lượng thấp. Từ năm 2018, thực hiện chương trình “Mỗi xã một sản phẩm” (OCOP), bí xanh được chú trọng phát triển, mở rộng diện tích theo hướng hàng hoá. Đến nay, hầu hết các hộ gia đình người Mông ở xã Tà Đình đều tham gia trồng bí xanh, thay thế các loại cây có hiệu quả kinh tế thấp.

Hình 6. Bí xanh xã Tà Đình được công nhận là sản phẩm OCOP 3 sao

Hình 7. Thu hoạch bí xanh

Việc gieo trồng bí xanh tương đối dễ dàng: làm cỏ và đất lần đầu lúc xuống giống; không cần lên luống và làm giàn như ở vùng đồng bằng mà để cây mọc lan tự nhiên; có thể trồng xen canh với các cây trồng khác; thời gian thu hoạch ngắn; tốn ít công chăm sóc. Năng suất và sản lượng bí xanh ngày càng cao, tuy nhiên, người dân lại gặp khó khăn trong khâu tiêu thụ sản phẩm.

Bí xanh phù hợp với đặc điểm khí hậu, đất đai, địa hình và phong tục tập quán của người dân xã Tà Đình, được xác định là cây trồng chủ lực nâng cao đời sống của người dân địa phương. Để tăng giá trị hàng hoá hơn nữa cho sản phẩm này, các cấp chính quyền cần tiếp tục triển khai đồng bộ nhiều giải pháp giúp bà con về quy trình, công nghệ sản xuất nông sản sạch; xây dựng các mô hình hợp tác xã; tham gia các chuỗi cung ứng sản phẩm;...

Câu 1: Kể tên các công việc sản xuất thường ngày của người dân xung quanh mà em đã quan sát được, sau đó sắp xếp vào các ô tương ứng.

Hoạt động nông, lâm nghiệp và thủy sản	Hoạt động công nghiệp và xây dựng	Hoạt động dịch vụ

Câu 2: Mô tả, giới thiệu (theo mẫu gợi ý dưới đây) về một công việc phổ biến nhất hoặc đặc thù nhất của người dân địa phương nơi em sinh sống thông qua quan sát và hỏi thông tin từ người thân trong gia đình.

- Tên công việc.
- Thế mạnh của công việc sản xuất (ví dụ: nguồn nguyên liệu, nguồn lao động, nhu cầu sử dụng, kinh nghiệm, truyền thống,...).
- Người thực hiện?
- Các thao tác hoặc công đoạn chính tạo ra sản phẩm.
- Sản phẩm hoàn thiện là gì?
- Cần bao nhiêu thời gian để tạo ra sản phẩm?
- Giá trị, lợi ích của công việc.

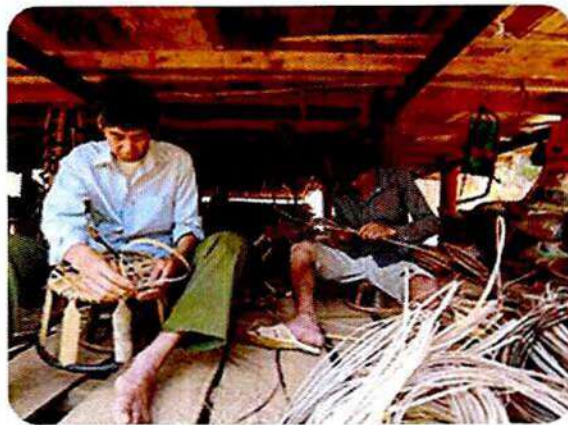
(*) Em hãy ghi câu trả lời vào vở.

Quan sát hình ảnh và cho biết người dân đang làm công việc gì.

Hình 1

Hình 2

1. Tìm hiểu một số nghề truyền thống tiêu biểu ở Điện Biên

Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và thực hiện yêu cầu:

- ☀ Kể tên một số làng nghề và địa điểm làng nghề ở tỉnh Điện Biên.
- ☀ Nêu vai trò của các làng nghề.

Tỉnh Điện Biên có nhiều nghề, làng nghề truyền thống như dệt thổ cẩm: mây tre đan; thêu chân váy, áo trang phục dân tộc Mông; làng nghề làm bánh Khẩu Xén, bánh Chí Chọp,... Hiện nay, các làng nghề truyền thống còn trở thành những điểm tham quan độc đáo cho khách du lịch trong và ngoài nước. Hoạt động du lịch tại các làng nghề truyền thống không chỉ mang lại hiệu quả kinh tế cho người dân mà còn góp phần bảo tồn, quảng bá giá trị văn hoá đặc sắc của tỉnh Điện Biên.

Hình 3. Lược đồ vị trí một số nghề, làng nghề ở tỉnh Điện Biên

Sự phân bố một số nghề, làng nghề truyền thống ở tỉnh Điện Biên:

- Nghề dệt thổ cẩm: bản Na Sang II (xã Núa Ngam, huyện Điện Biên), bản Mẩn (xã Thanh Nứa, huyện Điện Biên), thôn Tà Là Cáo (xã Sính Phình, huyện Tủa Chùa), bản Mường Luân 1 (xã Mường Luân, huyện Điện Biên Đông), bản Him Lam 2 (phường Him Lam, thành phố Điện Biên Phủ),...
- Nghề mây tre đan: bản Nà Tấu (xã Nà Tấu, thành phố Điện Biên Phủ); phường Sông Đà (thị xã Mường Lay); bản Cò Đứa (xã Na Sang, huyện Mường Chà);...
- Nghề sản xuất bánh Khẩu Xén: thị xã Mường Lay,...

2. Tìm hiểu bánh Khẩu Xén – sản phẩm nổi tiếng của quê hương Điện Biên

Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và thực hiện yêu cầu:

- ☀️ Bánh Khẩu Xén thường được chế biến từ nguyên liệu nào?
- ☀️ Bánh Khẩu Xén thường được làm vào những dịp nào trong năm?

Hình 4. Bánh Khẩu Xén

Khẩu Xén là loại bánh truyền thống của đồng bào dân tộc Thái, được chế biến từ gạo nếp hoặc củ sắn tươi có hương vị rất đặc trưng của người Thái trắng (thị xã Mường Lay). Bánh thường được làm vào mỗi dịp Tết để làm quà đãi khách và biếu tặng. Bánh Khẩu Xén có nhiều loại như ngọt, mặn, nhạt phù hợp với khẩu vị của nhiều người. Ngày nay, bánh Khẩu Xén được làm quanh năm và trở thành sản phẩm được bán trên thị trường, vừa đem lại giá trị kinh tế vừa giúp quảng bá một nét văn hoá ẩm thực độc đáo và hấp dẫn của tỉnh Điện Biên.

Từ năm 2018, bánh Khẩu Xén được thị xã Mường Lay lựa chọn là sản phẩm đặc trưng của địa phương trong chương trình xây dựng “Mỗi xã một sản phẩm” – chương trình có các chính sách hỗ trợ để phát triển thành sản phẩm hàng hoá, nâng cao thu nhập cho người dân.

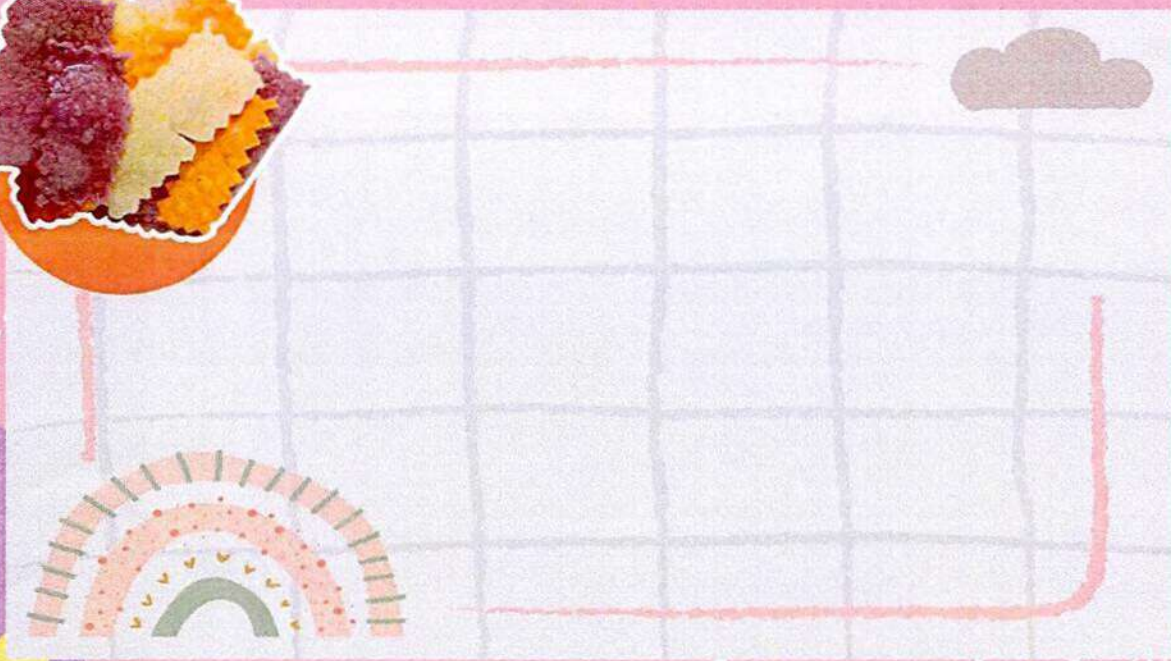
3. Tìm hiểu công việc của người dân làng nghề truyền thống ở Điện Biên

Tìm hiểu thực tế hoặc qua người thân, sách vở, báo chí, Internet về công việc của người dân làng nghề truyền thống ở địa phương em theo các gợi ý sau:

- Tên người làm nghề truyền thống.
- Người đó làm nghề gì?
- Một ngày làm bao nhiêu giờ?
- Dụng cụ làm nghề là gì?
- Sản phẩm làm ra là gì?
- Sản phẩm được bán ở đâu?

Thiết kế một tờ áp phích hoặc viết một bài giới thiệu ngắn về đặc sản bánh Khẩu Xén để quảng bá về sản phẩm làng nghề truyền thống đặc sắc này.

(*) Em hãy ghi câu trả lời vào vở.

Quan sát hình vẽ và cho biết:

- ☀ Các bạn nhỏ vừa tham gia hoạt động gì.
- ☀ Hoạt động đó diễn ra ở đâu.

Trận bóng đá
hôm nay vui nhỉ?

Đúng vậy, mình mong
nhà văn hoá bản sẽ
tổ chức nhiều hoạt động
bổ ích hơn nữa!

1. Tìm hiểu nhà văn hoá của khu dân cư ở Điện Biên

Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và thực hiện yêu cầu:

- ☀ Mô tả vị trí của nhà văn hoá nơi em sống.
- ☀ Nêu chức năng của nhà văn hoá.

Ở tỉnh Điện Biên, mỗi thôn, bản, tổ dân phố,... thường có một nhà văn hoá. Nhà văn hoá thường nằm ở trung tâm của khu dân cư, thuận tiện đi lại. Nhà văn hoá là nơi hội họp, sinh hoạt của các đoàn thể, nhân dân; là nơi triển khai các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; là nơi tổ chức các hoạt động vui chơi, giải trí,...

Hình 1. Nhà văn hoá bản Phiêng Lơi (xã Thanh Minh, thành phố Điện Biên Phủ)

Hình 2. Nhà văn hoá – trung tâm học tập cộng đồng phường Him Lam (thành phố Điện Biên Phủ)

2. Tìm hiểu công việc của người phụ trách các công việc chung của thôn, bản, tổ dân phố ở Điện Biên

Đọc thông tin và thảo luận về công việc của các cô, bác làm nhiệm vụ chung của thôn, bản, tổ dân phố.

Cũng giống như ở các địa phương khác, thôn, bản, tổ dân phố,... ở tỉnh Điện Biên là một tổ chức tự quản của cộng đồng dân cư ở địa phương. Đứng đầu thôn là trưởng thôn, đứng đầu bản là trưởng bản, đứng đầu tổ dân phố là tổ trưởng tổ dân phố.

3. Phỏng vấn người phụ trách các công việc chung của thôn, bản, tổ dân phố ở Điện Biên

Hỏi các cô, chú làm việc ở thôn, bản, tổ dân phố về công việc của họ và hoàn thiện bảng dưới:

Tên người	Chức vụ	Công việc
Cô Loan	Tổ trưởng tổ dân phố	...
Chú Bình	Trưởng thôn	...
...	...	...

1. Giới thiệu về nhà văn hoá của khu dân cư nơi em sống.
 2. sưu tầm tranh, ảnh và giới thiệu về hoạt động của nhà văn hoá nơi em sống.
 3. Kể về một hoạt động được tổ chức ở nhà văn hoá nơi em sống.
- (*) Em hãy ghi câu trả lời vào vở.

Quan sát hình ảnh và cho biết:

- Hiện tượng thiên tai trong ảnh là gì.
- Địa điểm xảy ra thiên tai.
- Những thiệt hại và khó khăn mà em quan sát được.

Hình 1

Điện Biên là một trong những tỉnh miền núi thường xuyên chịu ảnh hưởng của thiên tai và các hiện tượng biến đổi thời tiết. Ở bài học này, chúng ta sẽ cùng tìm hiểu về những thiên tai, biến đổi thời tiết để biết cách phòng, chống, ứng phó chủ động và hiệu quả.

1. Tìm hiểu các hiện tượng thiên tai, biến đổi thời tiết ở địa phương em

Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và kể tên một số hiện tượng thiên tai và biến đổi thời tiết ở địa phương em.

Thiên tai là hiện tượng tự nhiên bất thường có thể gây thiệt hại về người, tài sản, môi trường, điều kiện sống và các hoạt động kinh tế – xã hội, bao gồm bão, áp thấp nhiệt đới, gió mạnh trên biển, lốc, sét, mưa lớn, lũ, lũ quét, ngập lụt; sạt lở đất, sụt lún đất

do mưa lũ hoặc dòng chảy; nước dâng, xâm nhập mặn, nắng nóng, hạn hán, cháy rừng do tự nhiên, rét hại, mưa đá, sương mù, sương muối, động đất, sóng thần và các loại thiên tai khác (Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật phòng, chống thiên tai và Luật đê điều năm 2020).

Biến đổi thời tiết là một trong những biểu hiện cụ thể của biến đổi khí hậu trong khu vực hoặc quy mô toàn cầu, là sự thay đổi thất thường của các yếu tố như: nhiệt độ, áp suất, độ ẩm, tốc độ gió, mưa,..., gây ảnh hưởng xấu tới môi trường tự nhiên và con người.

Hình 2. Băng tuyết mỏng trong những ngày rét đậm, rét hại năm 2019 (xã Mường Phăng, thành phố Điện Biên Phủ)

2. Tìm hiểu những nguy hiểm và thiệt hại do thiên tai và biến đổi thời tiết ở Điện Biên

Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và mô tả những nguy hiểm và thiệt hại do thiên tai và biến đổi thời tiết ở Điện Biên.

Hằng năm, trên địa bàn tỉnh Điện Biên, đặc biệt là ở các khu vực vùng cao, thường xuyên xảy ra các hiện tượng thiên tai và biến đổi thời tiết gây nguy hiểm và thiệt hại về con người và của cải như: sương muối, mưa đá, rét đậm, rét hại, lũ lụt, lũ quét, lũ ống, sạt lở đất đá, đông lốc, gió Lào (gió phơn khô, nóng), mưa lớn,...

Hình 3. Một ngôi nhà ở bản Pú Súa, xã Ảng Cang huyện Mường Ảng bị đổ sập vì lốc xoáy

Theo Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai – tìm kiếm cứu nạn tỉnh Điện Biên: Trong 6 tháng đầu năm 2022, tỉnh Điện Biên đã chịu ảnh hưởng của 13 đợt thiên tai bao gồm các loại hình rét đậm, rét hại, đông lốc, sét, mưa đá, mưa lớn, lũ, lũ quét, sạt lở đất đá gây thiệt hại về người và tài sản của nhà nước, nhân dân. Thiên tai đã làm 6 người chết, 4 người bị thương, 475 ngôi nhà bị sạt lở, 826 con gia súc, gia cầm bị chết. Về nông nghiệp, hơn 800 ha diện tích lúa, hoa màu bị ngập úng và sạt lở đất. Về thủy sản, gần 24 ha bị cuốn trôi, 17 điểm trường, 3 trạm y tế bị thiệt hại. Mưa lớn còn làm cho hơn 6 000 m tuyến đường tỉnh, huyện, bị sạt lở hư hỏng; gần 297 000 m³ đất đá sạt lở xuống đường; 38 công trình bị sạt lở, 16 cột điện bị sạt lở, gãy đổ;... Ước tính thiệt hại gần 80 tỉ đồng.

Hình 4. Lũ quét tại huyện Nậm Pồ năm 2020

3. Tìm hiểu các biện pháp phòng, tránh thiên tai và biến đổi thời tiết của địa phương em

Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và mô tả những nguy hiểm và thiệt hại do thiên tai và biến đổi thời tiết gây ra ở địa phương em.

Các hiện tượng thiên tai và biến đổi thời tiết thường xảy ra nhanh, có diễn biến thất thường và gây thiệt hại lớn về người và của. Để giảm thiểu các nguy hiểm và thiệt hại, các tỉnh miền núi như Điện Biên cần chú ý các biện pháp phòng, tránh sau:

– Tăng cường hoạt động bảo vệ môi trường như: trồng rừng, bảo vệ rừng, đặc biệt là rừng đầu nguồn, lớp phủ thực vật; giữ gìn vệ sinh môi trường sống; hạn chế lượng khí thải gây ô nhiễm môi trường và hiệu ứng nhà kính; kiểm soát tình trạng phá rừng, đốt nương, làm rẫy;...

Hình 5. Đoàn viên, thanh niên tỉnh Điện Biên trồng cây xanh bảo vệ môi trường

– Thường xuyên tuyên truyền, phổ biến trong mọi tầng lớp người dân, giáo dục lồng ghép, tích hợp trong các môn học tại các cấp học cho học sinh về vấn đề bảo vệ môi trường; cách nhận biết sớm các hiện tượng biến đổi thời tiết và thiên tai; tìm hiểu cách phòng, chống các loại hình thiên tai phổ biến; các kỹ năng cá nhân cần thiết để ứng phó với thiên tai;...

Hình 6. Tập huấn nâng cao nhận thức cộng đồng và quản lý rủi ro thiên tai

Hình 7. Thực hành xử lý tình huống cấp cứu người bị nạn trong diễn tập ứng phó bão lụt, tìm kiếm cứu nạn của huyện Điện Biên

– Thông báo các bản tin dự báo thời tiết, các cảnh báo, dự báo thiên tai, hướng dẫn công tác phòng, tránh, khắc phục hậu quả một cách thường xuyên, liên tục trên các phương tiện truyền thông như: loa, đài, ti vi,...

– Không canh tác và cư trú ở khu vực đất dốc, nền địa chất yếu.

– Trước, trong và sau khi có hiện tượng thiên tai và biến đổi thời tiết xảy ra, chính quyền và nhân dân địa phương nghiêm túc thực hiện phương châm “bốn tại chỗ” (*chỉ huy tại chỗ; lực lượng tại chỗ; phương tiện, vật tư tại chỗ; hậu cần tại chỗ*) và “ba sẵn sàng” (*phòng ngừa chủ động; ứng phó kịp thời; khắc phục khẩn trương và hiệu quả*).

Hình 8. Tổ xung kích phòng chống thiên tai cấp xã cùng với người dân xã Sá Tổng, huyện Mường Chà sửa lại đường sau mưa lũ.

Một số nguyên tắc quan trọng cần lưu ý để ứng phó với các hiện tượng biến đổi thời tiết và thiên tai:

– Chủ động và thường xuyên nghe các thông tin dự báo thời tiết; các thông báo, cảnh báo, hướng dẫn từ chính quyền địa phương trên các phương tiện truyền thông.

– Tích trữ lương thực, thuốc men, nước uống; sửa chữa, gia cố vững chắc nhà cửa, bảo vệ hoa màu và vật nuôi khi có dự báo, cảnh báo về thiên tai.

– Tạm ngắt nguồn điện khi có thiên tai.

– Không vào rừng, chơi tại bờ suối, tắm sông, trèo cây, leo đồi, núi,... khi có mưa lớn, khi có cảnh báo hoặc xuất hiện các dấu hiệu xảy ra các dạng hiện tượng thiên tai và biến đổi thời tiết.

– Nếu bất chợt gặp các hiện tượng thiên tai và biến đổi thời tiết khi đang ở ngoài đường, cần di chuyển ngay tới khu vực trú ẩn an toàn, phát tín hiệu nhờ giúp đỡ tới người lớn và các lực lượng chức năng.

– Làm sạch nguồn nước và vệ sinh môi trường ngay sau khi thiên tai đi qua để phòng tránh dịch bệnh.

Hình 9. Các lực lượng tham gia diễn tập ứng phó với bão lũ tại huyện Điện Biên

Hình 10. Nâng cấp, sửa chữa tuyến đường Nậm Pố – Nậm V (huyện Mường Nhé)

Câu 1: Chọn phương án trả lời đúng nhất.

1. Loại hình thiên tai chưa từng xảy ra tại Điện Biên là:

- a. lũ lụt
- b. sạt lở đất
- c. sóng thần
- d. mưa đá

2. Hiện tượng biến đổi thời tiết diễn ra chủ yếu vào mùa đông ở Điện Biên là

- a. lũ quét
- b. sương muối
- c. gió Lào
- d. đông lốc

3. Đáp án nào **không phải** là biện pháp phòng, chống thiên tai và biến đổi thời tiết?

- a. Trồng rừng, bảo vệ rừng
- b. Tuyên truyền, giáo dục về bảo vệ môi trường
- c. Dự báo thời tiết, cảnh báo thiên tai
- d. Sử dụng giống cây có năng suất cao

4. Hành động nào dưới đây vi phạm những nguyên tắc ứng phó với các hiện tượng biến đổi thời tiết và thiên tai?

- a. Ra suối, tắm sông khi có mưa lớn
- b. Tích trữ lương thực, thuốc men khi có cảnh báo thiên tai
- c. Ngắt nguồn điện khi có mưa, bão lớn
- d. Vệ sinh môi trường khi thiên tai đi qua

Câu 2: Chia sẻ với bạn bè và người thân một số bài học về việc tự bảo vệ bản thân trước các hiện tượng thiên tai, biến đổi thời tiết.

(*) Em hãy ghi câu trả lời vào vở.

BẢNG GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ

Thuật ngữ	Giải thích	Trang
Bản	Đơn vị dân cư nhỏ nhất ở một số vùng dân tộc thiểu số ở Bắc Bộ, tương đương với làng.	28 – 31
Cơ cấu kinh tế	Là tập hợp các bộ phận hợp thành tổng thể nền kinh tế và mối tương quan tỉ lệ giữa các bộ phận hợp thành so với tổng thể. Có nhiều loại cơ cấu kinh tế như: cơ cấu ngành kinh tế, cơ cấu thành phần kinh tế, cơ cấu vùng kinh tế.	9
Di tích lịch sử - văn hoá	Là công trình xây dựng, địa điểm và các di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia thuộc công trình, địa điểm đó có giá trị lịch sử, văn hoá, khoa học.	12
Làng nghề truyền thống	Làng nghề có nghề truyền thống được hình thành từ lâu đời.	24 – 27
Nghệ nhân	Người chuyên nghề biểu diễn một bộ môn nghệ thuật hoặc chuyên làm nghề thủ công mỹ nghệ có tài cao.	18 – 19
Thôn	Khu vực dân cư ở nông thôn, gồm nhiều xóm và là một phần của làng hoặc xã.	28 – 31
Tổ dân phố	Đơn vị dân cư ở thành phố gồm một số hộ ở gần nhau trong một phường.	28 – 31

Nguồn hình ảnh:

Ảnh bìa 1: sonha, Ảnh bìa 4: hcongthanh

Chủ đề 1: hình 1, hình 7 Copyright © dienbientv.vn; hình 2, 3 Copyright © Nguyễn Thanh Xuân; hình 4 Copyright © dienbien.gov.vn; hình 5, hình 6 Copyright © dienbien.gov.vn; hình 8, hình 9 Copyright © npc.com.vn

Chủ đề 2: hình 1: <http://baovanhoa.vn/am-thuc/>; hình 2: <http://dienbien.gov.vn/>; hình 3: <http://dienbien.gov.vn/>; hình 4: <https://dantocmiennui.vn/>; hình 5: <https://nld.com.vn/>; hình 6: <https://laodong.vn/>; hình 7: mangrung.vn; hình 8: thegioiamthuc.vn; hình 9: dienbientv.vn

Chủ đề 3: hình 1 Copyright © vnnet.vn; hình 2 Copyright © dienbientv.vn; hình 3 Copyright © dienbien.gov.vn; hình 4 Copyright © dienbientv.vn; hình 6 Copyright © dantocmiennui.vn; hình 7 Copyright © dantri.com.vn; hình 9 Copyright © dienbien.gov.vn; hình 10, hình 11 Copyright © truyenhinhdulich.vn

Chủ đề 4: hình 1, 2 Copyright © dantocmiennui.vn

Chủ đề 5:

Chủ đề 6: hình 1: <https://dienbientv.vn/>; hình 2: <http://baodienbienphu.com.vn/>; hình 3: <http://snnptnt.dienbien.gov.vn/>; hình 4: <https://baotainguyenmoitruong.vn/>; hình 5: <https://dienbientv.vn/>; hình 6: <http://snnptnt.dienbien.gov.vn/>; hình 7: qnd.vn; hình 8: <https://baodantoc.vn/>; hình 9: <https://tuyengiao.vn/>; hình 10: mt.gov.vn
 Trong tài liệu có sử dụng một số hình ảnh trên internet và các nguồn khác. Trân trọng cảm ơn các tác giả!

